

Cirkulärnr: 2003:20
Diariernr: 2003/0409
Handläggare: Ellen Hausel Heldahl
Joakim Eriksson
Sektion/Enhet: Civilrättssektionen
Datum: 2003-02-18
Mottagare: Kommunkansliet
Inköp
Äldreomsorg
Omsorg/Handikapp
Kommunala företag
Rubrik: Allmänhetens insyn i kommunala driftentreprenader, del II

Civilrättssektionen
Ellen Hausel Heldahl
Joakim Eriksson

2003-02-18

Kommunkansliet
Inköp
Äldreomsorg
Omsorg/Handikapp
Kommunala företag

Allmänhetens insyn i kommunala driftentreprenader, del II

Såsom tidigare meddelats, se cirkulär 2002:68, har en lagändring ägt rum som skall tillförsäkra allmänheten insyn i kommunala driftentreprenader, kommunallagen 3 kap. 19 a §.

Lagändringen innebär att om en kommun eller landsting sluter avtal med en extern utförare om att denne skall utföra en kommunal angelägenhet skall kommunen eller landstinget beakta intresset av att genom avtalet tillförsäkras information som gör det möjligt för allmänheten att få insyn i hur angelägenheten utförs.

Ansvar för att allmänheten tillförsäkras insyn åligger den kommunala part som sluter entreprenadavtalet, dvs. vanligtvis den kommunala nämnden. Kravet på att tillförsäkra allmänheten insyn skall endast avse de fall när vården av en kommunal angelägenhet *överlämnats*. Detta innebär att avtal med innebörd att begränsade stöd- och kringfunktioner utförs av annan, exempelvis lokalvård och fastighetskötsel, inte omfattas av bestämmelsen.

Av tidigare meddelat cirkulär 2002:68 framgår även att Svenska Kommunförbundet har tagit kontakt med företrädare för Svenskt Näringsliv och Företagarnas Riksförbund för att under hösten arbeta fram riktlinjer för avtalsklausul. Tyvärr har någon sådan gemensam rekommendation inte kunnat uppnås. Nedan angiven klausul är således Svenska Kommunförbundets förslag.

Vi föreslår att följande standardklausul används i förfrågningsunderlaget och vid tecknandet av avtalet med leverantören.

"Leverantören är skyldig att utan oskäligt dröjsmål efter det att kommunen framställt begäran härom till kommunen lämna sådan information som avses i 3 kap. 19 a § kommunallagen (1991:900). Sådan begäran skall i normalfallet vara skriftlig. Informationen skall göra det möjligt för allmänheten att få insyn i hur angelägenheten utförs.

Informationen skall – om inte annat avtalats – lämnas i skriftlig form. Det åligger kommunen att i sin begäran precisera vilken information som efterfrågas. Leverantören är inte skyldig att lämna information om utlämnandet inte kan ske utan väsentlig praktisk olägenhet för leverantören, om utlämnandet strider mot lag eller annan författning eller om uppgifterna kommer att omfattas av sekretess hos kommunen.

Information som lämnats till kommunen enligt första stycket skall ej anses utgöra företagshemligheter enligt lagen (1990:409) om skydd för företagshemligheter.

Denna bestämmelse har ingen verkan på räckvidden av övriga bestämmelser i förfrågningsunderlaget/avtalet."

Kommentar:

I första stycket betonas att syftet med klausulen är att ge *allmänheten* insyn i hur verksamheten sköts av entreprenören. Syftet är sålunda inte att kommunen skall använda sig av denna paragraf för att skaffa sig insyn och information i egenskap av *beställare*. Detta förutsätts vara reglerat i andra avtalsbestämmelser.

I det andra stycket anges att utlämnandet inte får strida mot lag eller annan författning. Tanken är i första hand att utlämnandet från entreprenörens sida inte får ske i strid mot lag, exempelvis personuppgiftslagen. Även andra författningar kan bli aktuella, beroende på karaktären av entreprenad.

Vidare framgår att uppgifter inte behöver lämnas ut om dessa ändå skulle omfattas av sekretess hos kommunen. Det saknas anledning för kommunen att begära ut handlingar för allmänhetens räkning om kommunen ändå inte får lämna dessa vidare. Den viktigaste paragrafen i detta hänseende är förmodligen 8 kap. 10 § sekretesslagen som skyddar kommunens motpart i affärsförhållanden. Denna bestämmelse har bl.a. följande lydelse:

Utdrag ur 8 kap. 10 § sekretesslagen:

"Sekretess gäller hos myndighet för uppgift om affärs- eller driftförhållanden för enskild, som i annat fall än som avses i 8 och 9 §§ har trätt i affärsförbindelse med myndigheten, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs."

Med affärs- eller driftförhållanden avses förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänster eller annat som exempelvis elektricitet, gas, vatten, värme.

Handlingar som kan omfattas av sekretess enligt denna paragraf är exempelvis marknadsundersökningar, kalkyler för prissättning, planerade reklamkampanjer, budget med uppgifter som ger uttryck för planerade och för-

väntade aktiviteter samt kalkyler som ligger till grund för fortsatt verksamhet, konstruktionsarbeten, utredningar av annat slag, prov, förhandlingar och andra affärshändelser. Även idéer torde i vissa fall kunna vara affärshemligheter, exempelvis vårdidéer.

Det krävs särskild anledning att anta att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. Någon mer ingående utredning krävs inte men det räcker inte med en begäran från den enskilde (motparten) att uppgifterna skall behandlas konfidentiellt.

Det är viktigt att skadan kan konkretiseras eftersom mer allmänna beskrivningar om skadan inte godtagits i rättspraxis.

För den som vill fördjupa sig bifogas i bilaga rubriker på några av de de rättsfall som under senare år avsett 8 kap. 10 § sekretesslagen. Sagda rättspraxis pekar enligt vår uppfattning på att uppgifter i många fall kommer att omfattas av sekretess hos kommunen och därför inte kommer att kunna begäras ut från entreprenören.

Frågor med anledning av detta cirkulär besvaras av Ellen Hausel Heldahl och Joakim Eriksson, tel 08-452 71 00.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Civilrättssektionen

Hans Ekman

Ellen Hausel Heldahl

Bilaga

Rättspraxis avseende affärssekretess enligt 8 kap. 10 § sekretesslagen

- *Kammarrättens i Stockholm dom 1999-11-25, mål 7845-1999; Uppgifter om yta och hyra för lägenheter/lokaler samt för driftskostnader hos kommunalt bostadsbolag har ej ansetts omfattas av sekretess enligt 6 kap. 1 § och 8 kap. 10 § SekrL.*
- *Kammarrättens i Stockholm dom 1999-12-30, mål 9549-1999; Sponsoravtal – ej sekretess enligt 6 kap. 1 § eller 8 kap. 10 § SekrL.*
- *Kammarrättens i Stockholm dom 1998-12-08, mål 8347-1998; Fakturor ej omfattade av sekretess enligt 6 kap. 2 § och 8 kap. 10 § SekrL.*
- *Kammarrättens i Stockholm dom 1999-04-12, mål nr 1543-1999; Ej sekretess enligt 6 kap. 2 § eller 8 kap. 10 § SekrL för anbud och utvärdering.*
- *Kammarrättens i Stockholm dom 2000-02-02, mål 8994-1999; Ej sekretess för prislistor och mängdförteckningar (6 kap. 2 § och 8 kap. 10 § SekrL).*
- *Kammarrättens i Stockholm dom 2001-03-12, mål 599-2001; Sekretess enligt 6 kap. 2 § och 8 kap. 10 § sekretesslagen har ej ansetts föreligga för innehållet i internt bud samt externa bud.*
- *Kammarrättens i Stockholm dom 2001-05-22, mål 2062-2001 och 2094-2001; Anbudshandlingar, kopia på utvärdering och avtal med antagen entreprenör i upphandling av målningsarbeten har ej ansetts omfattas av sekretess enligt 6 kap. 1 §, 6 kap. 2 § och 8 kap. 10 § sekretesslagen.*
- *Kammarrättens i Jönköping dom 1996-09-30, mål 2822-1996; Sekretess enligt 8 kap. 10 § SekrL för idéer och synopsis i anbud efter avbruten upphandling.*
- *Kammarrättens i Stockholm, dom 1998-01-30, mål 588-1998, Ej sekretess enligt 8 kap. 10 § SekrL för förslag på bemanning samt timkostnader.*
- *Kammarrättens i Stockholm dom 1996-02-16, mål 485-1996; Ej sekretess för kursplaner och kursuppläggningar (8 kap. 10 § SekrL).*
- *Kammarrättens i Sundsvall dom 2000-01-31, mål 3905-1999; Sekretess har ansetts föreligga för uppgifter om lärarkonkurrens i ett upphandlingsärende (8 kap. 10 § SekrL).*
- *Kammarrättens i Stockholm, avd. 3, beslut 1998-05-05, mål 2546-1998; Delvis sekretess för innehållet i anbud vid läkemedelsupphandling (8 kap. 10 § SekrL).*
- *Kammarrättens i Stockholm dom 2001-04-11, mål 598-2001; Prisuppgifter i anbud har inte ansetts utgöra sådana uppgifter som kunde sekretessbeläggas enligt 8 kap. 10 § sekretesslagen.*